

Styr Norges Bank bedre

Styringen av Oljefondet er i utakt med fondets oppgaver og virksomhet. Det gir dårlig samfunnsøkonomi.

**Innlegg
Øyvind
Bøhren**

Finansministeren meldte nylig at hun vil revurdere organiseringen av Norges Bank, som utøver pengepolitikken og forvalter Oljefondet.

Dette mener jeg er godt nytt, fordi dagens styresammensetning bare dekker den ene av de to hovedoppgavene banken er pålagt. Dessuten brytes regelen i god eierstyring om at det må være uavhengighet mellom styret og daglig leder.

Men her slutter entusiasmen for finansministerens initiativ. Utvalget som skal foreslå ny organisering, reflekterer nemlig de samme svakhetene som Norges Bank lider under i dag. Derfor er jeg redd banken vil forbli feilorganisert. Da vil Oljefondet lide mest.

En hovedjobb for styret er å kontrollere ledelsen. Vellykket kontroll forutsetter at styret og ledelsen har armlengdes avstand til hverandre. I Norges Bank er imidlertid sentralbanksjefen styreleder, og assisterende sentralbanksjef er nestleder. En slik manglende uavhengighet mellom kontrollør og kontrollert ødelegger styrets kontrolllevne.

Derfor er det ikke overras-

Finansministerens nyoppnevnte utvalg er dessverre et speilbilde av hovedsvakhetene ved Norges Banks styre: manglende uavhengighet og skjev kompetanse

I Norges Bank er sentralbanksjefen styreleder, og assisterende sentralbanksjef er nestleder. En slik manglende uavhengighet mellom kontrollør og kontrollert ødelegger styrets kontrolllevne, skriver artikkelforfatteren. Foto: Fartein Rudjord

Artikkelforfatter **Øyvind Bøhren** er professor ved Handelshøyskolen BI.

kende at norsk lov forbyr daglig leder i et børsnotert selskap å være styremedlem. I Norges Bank er daglig leder ikke bare styremedlem, men attpåtil styreleder.

Styret skal også gi råd til ledelsen. I Norges Bank gjelder dette både pengepolitikken og forvaltningen av Oljefondet. Dette er et svært bredt oppgavespekter for ett og samme styre. Trolig uoverkommelig bredt, og

et argument for at Oljefondet bør ha sitt eget styre.

Uansett er det ekstra uheldig at ikke ett eneste av dagens styremedlemmer har kapitalforvaltning som sitt speciale. Dette skjer til tross for at Oljefondet nå forvalter ca. syv tusen milliarder kroner, er verdens største statlige pensjonsfond, eier aksjer i over ni tusen selskaper i 75 land, har drøye fire tusen renteinvesteringer, har flere ansatte enn resten av banken, og har kontorer i tre verdensdeler.

Finansministerens nyoppnevnte utvalg er dessverre et speilbilde av disse to hovedsvak-

hetene ved Norges Banks styre, det vil si manglende uavhengighet og skjev kompetanse. Utvalgets leder er nemlig den forrige sentralbanksjefen, og ingen av medlemmene i utvalget er eksperter på forvaltning eller eierstyring. Dette er oppsiktsvekkende, gitt de styringsutfordringene banken har stått overfor i lengre tid.

Opprettelsen av Oljefondet var en glimrende idé. Styringsstrukturen kan også ha vært passende da fondet var nystartet og lite. I dag er imidlertid styringen ikke tilpasset fondets oppgaver og virksomhet.

Kostnaden ved selv en liten feilstyring kan nå bli svimlende høy. Eksempelvis betyr et tidels prosentpoeng lavere avkastning en tapt inntekt på drøye syv milliarder kroner. Hvert år. Hvilken styrekvalitet på forvaltning kunne ikke vært skapt med bare en hundredel av det beløpet?

Det ville være god samfunnsøkonomi å styre en så fin idé som Oljefondet på en mer profesjonell måte.

Øyvind Bøhren, professor ved Senter for eierforskning, Handelshøyskolen BI